

De uurwerken van Ernst

Roman

Gilbert Keyzer

Alle personages in deze roman zijn het product van de fantasie van de schrijver. Iedere overeenkomst met bestaande dan wel overleden personen berust op toeval.

Hij lag naakt in bed, het laken tot onder zijn navel teruggeschoven en keek naar het sierpleisterwerk en de richels op het plafond.

Banen maanlicht, die tussen de gordijnen door kwamen, veroorzaakten er schaduwen, die met oneindige traagheid verschoven. Langzamer nog, dan de wijzers op uurwerkplaten.

Ooit staat de tijd voorgoed stil, dacht Ernst. Net als mijn hart. Mijn klok van vlees, zonder wijzers.

Zomerhitte bedekte hem als vlies. Zijn huid voelde vreemd aan, alsof het de zijne niet was.

Het toilet ruiste.

Ernst sloot zijn ogen.

Louise knipte het badkamerlampje uit, verscheen in de slaapkamer als een schim en kwam naast hem liggen.

Haar vingers betastten zijn flank, zijn buik.

‘Slaap je al Ernst?’

‘Ja Louise, ik ben diep in dromenland.’

Hij was voornemens geweest zich slapende te houden, voelde zich nerveus, wilde het liefst het bed weer uit.

Het had geonweerd en geregend. Boven de gebouwen flitsten de laatste bliksemschichten.

‘Het is nog steeds om te stikken in huis. Ik heb deuren en ramen tegen elkaar open gezet. Het helpt niet’, verzuchtte Louise.

‘Er staat geen wind.’

De gordijnen hingen roerloos.

Zij draaide zich naar hem toe.

‘Waar denk je aan?’

‘Aan mijn werk.’

‘Heb je die obligaties nog kunnen verkopen?’

‘Het zijn warrants. Het is me inderdaad gelukt. Ik heb er goed aan verdiend.’

‘Wat zijn warrants nou ook alweer?’

‘Een soort opties, door een bank uitgegeven.’

Ze houdt zich van de domme. Ik weet zeker, dat ik het haar gisteren heb uitgelegd. Ze vindt het leuk om me te ergeren, dacht Ernst.

Louise schoof haar hand onder zijn laken.

‘Ik kan ervoor zorgen dat je snel in slaap valt zo meteen.’

Hij betastte haar lichaam, ervoer niet de geringste lust en draaide zich van haar af.

Even bleef het stil.

‘Zoals je wil. Slaap goed’, klonk het mat.

Hij vroeg zich af of zij werkelijk onverschillig was en hoorde hoe zij met haar rug naar hem toegekeerd ging liggen, onder het gefluister van een zijden laken, dat zij tot haar schouders optrok en vervolgens tot op haar middel terugschoof.

Louise zuchtte een aantal malen, waarna haar ademhaling trager en dieper werd. Voorzichtig verliet hij het bed, nam sigaretten en aansteker van zijn nachtkastje en ging tussen de gordijnen door het terras op. Over vochtige tegels liep hij naar de balustrade.

Nachtlicht, klam als onzichtbare stoom. De geur van dood rivierwater. Een enorme maan.

Ernst stak een sigaret op. Op zijn huid verschenen druppeltjes. Sigarettenrook steeg loodrecht.

Hij leunde op de balustrade en keek uit over de lichten van de stad en de boordlampjes van aangemeerde aken. Straatlantaarns verspreidden omfloerst licht. Over het glimmende asfalt van de kade reed een taxi. De banden sisten. Een laatste tram nam de bocht naar de brug, krijsend in de rails, op weg naar de remise.

Links aan de overkant van de rivier, eveneens op de derde etage, bevond zich het dakappartement, dat hij zonder haar medeweten had gekocht. De ramen waren zwarte vlakken, aan de bovenzijde half boogvormig.

Op het platte dak verhieven zich, zoals overal, de takkenbossen van televisieantennes, als rekken zonder wasgoed.

O, Irma, als je eens wist van mijn plannen, mijmerde Ernst. Hij verheugde zich bij voorbaat over haar verbijstering, haar dankbaarheid.

Ernst begreep al snel, dat het zijn vriendin Irma niet om zijn status en geld te doen was. Wat zij wel in hem zag, bleef hem onduidelijk. Ernst vroeg er niet naar. Het verontrustte hem niet.

Hij beschouwde zichzelf als succesvol en charmant, met hoffelijke manieren. Dat maakt altijd indruk, wist hij.

Soms benaderden hem vrouwen op beursrecepties of feesten. Nooit was hij geïnteresseerd. Nooit was hij Louise ontrouw geweest. Totdat hij Irma ontmoette.

Zij vervaardigde sierraden in een klein atelier in haar benedenwoning. Van de verkoop ervan leidde zij een leven, dat in zijn ogen aan het armoedige grensde. Irma bezat geen auto en reed op een oude bakfiets. Iedereen, zelfs Louise aanvankelijk, had hij met zijn poen kunnen imponeren, behalve haar. Hij had Irma ontmoet terwijl hij langs stalletjes aan de kade zwierf, in de buurt van zijn appartement, tussen twee beurstransacties door. Al vanuit de verte trof hem haar uiterlijk. Een koperkleurige, warrige bos haar met een groene haarband er omheen. Een bleke huid, een geprononceerd gelaat. Dichterbij komend, zag hij haar lichte ogen op zich gericht.

Irma bekeek hem nieuwsgierig.

Hij droeg een haute couture pak met pochet. De meeste van haar klanten waren in hippiekleding gehuld.

Zij zat met vertoon van waardigheid achter haar uitgestalde ringen, colliers, armbanden en kettingen, kennelijk overtuigd van de schoonheid van haar creaties.

Ernst had, tot zijn verbazing, zijn trouwring afgeschoven en in een zak van zijn colbert laten glijden.

Ik lijk wel een geroutineerde overspeler op jacht, dacht hij. Ik, die alles zo zorgvuldig plan en overweeg, van beurstransacties tot relaties.

Ernst groette haar, stelde zich voor en bekeek haar creaties, zonder veel belangstelling.

Ze kwam naast hem staan.

‘Vind je ze mooi?’

‘Ze zijn prachtig.’

Jij bent prachtig, had hij willen zeggen.

Irma knikte. ‘En uniek.’

‘Je maakt ze zelf, vermoed ik.’

‘Ik maak ze zelf.’

Ernst merkte, dat ze geen sierraden droeg. Ze had eyeliner aangebracht, zodat haar ogen leken te gloeien.

Ze glimlachte en liet voortanden zien, die niet helemaal recht onder haar neus stonden.

Dit beviel Ernst, omdat zij volgens hem anders te volmaakt, te onwerkelijk zou zijn geweest. Hij kocht enkele van haar sierraden, waarvan hij door de prijs alleen al vermoedde, dat ze uit goedkoop metaal en glas bestonden, schoof ringen aan zijn vingers, klemde metalen knopjes aan zijn oren en hing een halsketting om. Hij had haar hiermee aan het lachen gemaakt, omdat hij er zo ernstig bij in een door haar voorgehouden spiegeltje had gekeken.

Ze schaterde als een scheldende ekster. 'Zijn ze voor je vrouw?'

'Ik ben niet meer getrouwd.'

'Voor wie dan?'

'Het dochtertje van een kennis. Ze is morgen jarig.'

'Ik voel me vereerd.'

'Mag ik je naam weten?'

Ze werden onderbroken door een klant.

Ernst verwijderde de sierraden, stak een sigaret op en keek naar voorbijvarende schepen, waarvan brandstofdampen over de kade woeien.

Telkens na het bezoek van een klant, hervatten zij hun gesprek.

Hij kwam er al snel achter, dat zij geen vriend had.

Irma verkocht goed, die dag.

Ernst bekeek het met verbazing. Na tien of elf klanten keek hij op zijn horloge. 'Ik moet ervandoor.'

Hij kreeg haar kaartje. Zelf ontworpen, vermoedde hij. Dit vertederde hem. Zij kreeg zijn kaartje niet. Hij wilde niet, dat zij hem thuis of op kantoor belde.

'Misschien tot ziens.'

Haar glimlach was nauwelijks merkbaar.

Ze keek hem langdurig aan.

Verlegen staarde Ernst naar de rivier. Hij zwaaide kort, nadat hij haar een ogenblik had aangekeken en liep bij haar vandaan.

Haar adres en telefoonnummer memoriseerde hij, waarna hij het kaartje verscheurde.

Nog diezelfde avond had Ernst bij haar aangebeld, in een roes van verlangen. Louise vloog als stewardess duizenden meters boven Aziatische eilanden, een nieuwe dag tegemoet.

Hij nodigde Irma uit voor een diner, bij een exclusief restaurantje, vlak bij zijn woning.

Zij toonde zich verrast. Hij hoefde haar niet over te halen. Na een korte aarzeling ging zij zich omkleden. Ernst wachtte buiten.

Gearmd gingen zij over straat.

Hij was er nerveus onder, bang om bekenden tegen te komen.

‘Ik had nooit gedacht dat een edelsmid een vrouw kon zijn.’

‘Ik heb het vak van mijn vader geleerd.’

De ober bracht wijn en kwam bestellingen opnemen. Ernst schonk uit een karaf twee glazen halfvol.

‘Kun je ervan leven?’

‘Dat gaat redelijk. Ik spaar om met duurdere materialen te kunnen werken.’

‘Zoals zilver en goud.’

Irma knikte. ‘En messing, koper en staal.’

Haar ogen glansden.

‘Wat doe jij?’

‘Ik handel in aandelen en onroerend goed.’

‘Wat saai!’

Ernst lachte geforceerd. Wat een rotopmerking, dacht hij.

‘Ik verdien heel goed.’

‘Vind je het leuk om te doen?’

‘Het kan bijzonder spannend zijn. Je kan nooit helemaal zeker zijn van het succes van je transacties op de beurs. Soms lijd ik verlies. Meestal verdien ik er behoorlijk op.’

Irma keek hem aan, alsof ze niet begreep hoe zoiets boeiend kon zijn.

Het ergerde hem. Ze heeft werkelijk geen idee, dacht hij.

Ernst realiseerde zich, dat hij nog nooit een vrouwelijke beurshandelaar was tegengekomen. Ze zijn er niet slim genoeg voor, concludeerde hij. Ze weet niet beter. Ze is tenminste eerlijk.

‘Ik zou je kunnen helpen.’

‘Waarmee dan Ernst?’

‘Met je bedrijfje.’

‘Wat zou je dan voor me willen doen? Reclame maken? Geld aan me uitlenen? Tegen welke rente?’

Zij lachte om zijn verbazing over haar gevatheid.

‘Mijn sierraden zijn te goedkoop om er reclame voor te maken. Geld lenen wil ik niet. Ik hou niet van schulden. Ik betaal iedere maand huur en water en gas en elektriciteit. En m’n materialen natuurlijk. Dat vind ik genoeg.’

‘Je zou duurdere materialen kunnen kopen en er duurdere sierraden mee vervaardigen. Dan verdien je er meer op. Je kunt me terugbetalen, als het je uitkomt, als je genoeg winst hebt gemaakt. Ik reken geen rente.’

‘Dat is lief van je Ernst, toch ik wil het liever niet.’

Irma keek ernstig. Zij trok een rimpel in haar voorhoofd.

Ze denkt dat ik haar om wil kopen, om haar in bed te krijgen. Ik ben te ver gegaan, nee, te snel... Ik ben hier niet goed in. Ik zit hier mijn kans te verknoeien. Hoe ging dat met Louise? Ik geloof, dat ik het initiatief nam voor de eerste zoen.

‘Je hoeft er niets achter te zoeken. Ik heb een zwak voor kleine ondernemers. Ik vind het knap, wat je doet. Het is risicovol. Als je ziek wordt of niets verkoopt...Spaar je voor een pensioen?’

Irma schudde haar hoofd. ‘Zekerheid heb ik niet natuurlijk. In geval van nood kan ik altijd in een fabriek of in een winkel gaan werken. Over pensioen heb ik nog niet eens nagedacht.’

‘Ik zou dan eventueel een kantoorbaan op de beurs voor je kunnen regelen.’

‘Waarom ben je zo aardig voor me?’ vroeg zij met verbazing, zonder merkbaar vertoon van wantrouwen. Haar rimpel was verdwenen.

Omdat je een verschrikkelijk mooie meid bent en ik seks met je wil, dacht Ernst. Overrompeld door zijn lust, vroeg hij zich af wat hij werkelijk van haar wilde. Seks of verliefdheid? Beide, vermoedde Ernst. Hij probeerde tevergeefs zich te herinneren wat hij precies had gevoeld, nadat hij Louise had ontmoet, afgezien van de trots, omdat ze geïmponeerd leek door zijn successen aan de beurs.

‘Zoals ik al zei, ik bewonder kleine ondernemers. Ik heb al eerder mensen met eenmanszaakjes geholpen. Ik heb geen bijbedoelingen.’

‘Je neemt me uit eten zonder bijbedoelingen?’ Irma lachte spottend.

‘Wat wil je van me? Seks, liefde of rente?’

Hij keek haar ernstig aan, zuchtte.

‘Je bent prachtig. Mooier dan je sierraden.’

‘Dat is geen antwoord.’

‘Acht procent per jaar.’

Tot zijn opluchting lachte Irma.

De maaltijden werden geserveerd.

Ernst deed alsof hij de belangstelling voor haar aan het verliezen was.

Hij staaarde naar buiten, keek op zijn horloge.

‘Moet je ergens naar toe?’

‘Ik wou het niet te laat maken. Ik moet morgen vroeg op de beurs zijn.’

‘Morgen is het zaterdag. Dan is de beurs toch dicht?’

Ernst schrok. ‘Niet voor mij. Handelaren kunnen ook buiten kantoortijden terecht’, verzon hij. ‘We bespreken de beste strategieën voor de komende week.’

Hij keek haar aan en dacht: ze gelooft die flauwekul nog ook.

Irma legde een hand op de zijne.

‘Ik heb geen haast vanavond.’

Zij hield haar gezicht een beetje schuin. In haar ogen zag hij nog steeds zijn kans op een nacht met haar. Hij had alle vrijheid.

Op Irma’s vingers zag hij littekentjes. Van soldeersel, vermoedde Ernst.

Hij trok zijn hand terug, omdat hij vreesde, dat zij de afdruk in zijn ringvinger zou ontdekken. Hij riep de ober en rekende af.

Eenmaal op straat, gaf Irma hem een arm. Zij leunde enigszins.

Hij gluurde nerveus om zich heen, speurend naar bekenden.

‘Sorry voor daarnet. Ik flap er alles uit, wat in me opkomt. En ik ben een krengetje af en toe.’

Mooi zo, dacht hij. Met dank aan de wijn. In vino veritas.

Zijn hartslag versnelde.

Irma liet hem haar benedenwoning zien. Het atelier, waar het naar metaal en chemicaliën rook, het open keukentje, het badkamertje en de slaapkamer.

Zij knipte een wandlampje aan.

Ernst omhelsde haar, trok haar tegen zich aan. Haar zonen smaakten naar warme rode wijn.

Irma maakte zich van hem los en bezocht het badkamertje.

Hij keek naar de grauwe lakens, vroeg zich af hoe iemand hier wonen, slapen en werken kon en ging op de rand van het bed zitten. Hij ontkleedde zich, legde zijn kleding, bij het ontbreken van een stoel, zo netjes mogelijk op het nylontapijt en ging onder het laken liggen. Het toilet gorgelde. Naakt verscheen zij, met wiegende borsten, op slanke benen. Het haar stond als een warboel op haar hoofd, zonder groene band. Haar bleke huid deed hem aan de buik van een vis denken. Het pruikje op de pubis had dezelfde kleur als haar hoofdhaar.

Irma kwam naast hem liggen. Haar adem rook naar wijn en tandpasta. Hij zoende haar ogen. Haar wimpers streelden zijn lippen.

Met Louise hoefde hij de dagen die volgden geen rekening te houden, die vloog nog steeds tussen Azië en Australië heen en weer. Zij droeg hierbij een donkerrood mantelpak en een petje, met het logo van de vliegmaatschappij.

Zoals gewoonlijk had hij haar naar het vliegveld gereden.

Hij parkeerde en tilde haar rolkoffertje uit de bagageruimte. Zoende haar op een wang.

‘Vlieg voorzichtig.’

‘Amuseer je.’

Hij had haar nagekeken, terwijl de weeïg zoete geur van haar make-up om hem heen hing, hoe zij statig de grote hal binnen trippelde op haar halfhoge hakken. Zij hield het hoofd enigszins achterover.

Wat zou ik voelen, als zij verongelukt? Angst. Angst om daarna door Irma te worden afgewezen, als het misgaat tussen ons.

Als me dat overkomt, dan huur ik voor de rest van mijn leven een gezelschapsdame, waarmee ik geen seks hoef. Die me instopt en 's nachts bij me blijft. Waarom niet? Hoe vaak heb ik dames op mijn hotelkamers gehad? Het zal me nooit lukken om Louise ervan te overtuigen, dat er nooit iets is gebeurd. Ik kan het me voorstellen.

Hij probeerde de indruk van zijn trouwring op zijn vinger weg te masseren.

Hij keek naar Irma, hoe zij, achter haar werktafel gezeten, haar brander aanstak om metaal te verhitten. Ze droeg een hoofdlampje. Door een op de brander aangesloten slangetje blies zij zuurstof in de vlam. Irma gebruikte glas, goedkoop metaal en kristallen. Zij soldeerde, boog gloeiend ijzerdraad tot vlindervleugels en krullen en sleep steentjes glad. Nooit keek zij tijdens haar werk zijn richting uit.

'Ik ben er nog niet heel erg goed in. Soms mislukt een ontwerp of vallen er steentjes of kralen uit. Het is moeilijk om goede lijm en soldeersel te vinden.'

Irma zuchtte, boog zich achterover en rekte zich uit.

'Als ik te lang doorwerk, krijg ik last van mijn nek. Het komt door m'n borsten.'

'Kun je ze niet op een verhoging leggen tijdens je werk?'

Ze keek hem aan. Het lamplicht verblinde hem.

'Je meent het nog ook, geloof ik.'

'Het is een idee, meer niet.'

Ernst keek om zich heen. Hij vond een langwerpige kistje.

Verbaasd trok zij haar hemdje over haar hoofd. Ernst boog zich over haar heen, tilde haar borsten met zijn onderarm omhoog en schoof het kistje eronder.

Zij sloeg haar armen om zijn nek. 'Je bent een schat!'

Ernst dacht aan de prijzen die hij bij de sierraden in het marktkraampje had gezien. Hij begreep niet, dat ze er van leven kan.

‘Je zal wel heel lang moeten werken, om genoeg te verdienen.’

‘Ik verdien er af en toe wat bij.’

‘Als wat?’

‘Dat gaat je niets aan.’ Ze keek niet van haar werk op. Rooksliertjes kringelden boven haar uit.

Zou ze zich prostitueren, vroeg Ernst zich af. Hij keek opnieuw om zich heen, op zoek naar foto’s, die hem wellicht meer over haar konden vertellen.

‘Nou denk je natuurlijk, dat ik de hoer speel.’

‘Welnee! Hoe kom je daar nou bij?’

Irma zuchtte. Zij legde haar tang neer en schakelde het hoofdlampje uit.

‘Ik ben geen hoer. Ik ben naaktfotomodel voor de chiquere erotische magazines. Zonder die inkomsten red ik het niet.’

Zij had zonder verlegenheid gesproken en hem aangekeken op een manier, alsof ze op zijn afkeuring rekende.

‘Je bent er mooi genoeg voor.’

‘Blijkbaar. En wat vind je nou van me? Een ordinaire griet?’

‘Zeker niet! Je bent mooi. Je bent lief. Je benen zijn wel wat dun. Verder vind ik niets.’

Irma greep de tang en dreigde die naar zijn hoofd te gooien.

Ernst dook in elkaar.

‘Het was een grapje, meer niet. Je zal over mijn lichaam zeker een en ander kunnen opmerken.’

‘Waarom zou ik dat doen?’ vroeg Irma verbaasd.

Een compliment over mijn lichaam heb ik niet verdiend. Ik ben aan de schriële kant en heb het begin van een buikje. Mijn heupen zijn breder dan mijn schouders. Dankzij mijn breed uitgevoerde maatcolberts lijkt het nog wat. Daarom had ze toch wel kunnen opmerken, dat ik er nog goed uitzie voor mijn leeftijd. Het zou welbeschouwd een belediging zijn. Een goed bedoelde belediging. Beter dan een vals compliment.

Hij kocht een Cartierhorloge voor Irma. Zij wees het geschenk gegeneerd af, waarop hij beweerde dat het een voordelige aanbieding betrof. Na lang aarzelen schoof Irma het om haar pols.

‘Je tijd is kostbaar’, vond Ernst. ‘Te kostbaar om niet in periodes zichtbaar te maken. Dan is het toch aangenaam, om naar iets moois te kijken?’

Pas na een paar ontmoetingen had Ernst haar bekend getrouwd te zijn en met de complicaties van een moeizame echtscheiding bezig te zijn. Zo overtuigend wist hij te liegen, door traag en ernstig te spreken, daarbij rimpels in zijn voorhoofd trekkend, dat zij hem geloofde.

Hij ging op een knie voor haar, legde zijn hoofd in haar schoot. ‘Ik heb tegen je gezegd, dat ik niet meer getrouwd ben, omdat ik zeker wist anders geen kans bij je te maken.’

Zij tilde zijn hoofd omhoog, met haar gebogen wijsvinger onder zijn kin. Ernst verdroeg haar ogen en beloofde plechtig, dat hij nimmer meer tegen haar liegen zou.

Nooit geweten, dat ik zo’n toneelspeler ben. Ik ben er blijkbaar zo goed in, dat ik bijna mezelf weet te overtuigen.

De sierraden, die hij van Irma had gekocht, gaf hij weg aan straatkinderen.

Het was hem opgevallen dat Irma haar creaties nooit droeg.

‘Dat geeft ongeluk’, beweerde zij.

Irma prees hem, omdat hij over zijn vrouw geen kwaad woord gesproken had.

Zij is zoveel liever dan Louise, zij zal me nooit pijn doen, ondanks haar directheid, wist hij zeker. Wie heeft het recht om me pijn te doen? Niemand. Mijn ouders niet, Louise niet.

Nadat hij het ouderlijk huis verlaten had, liet Ernst nooit meer iets van zich horen. Op indirecte wijze had hij kennis genomen van hun overlijden.

Hij had een tussenpersoon de povere nalatenschap laten afhandelen en alles laten weggeven aan liefdadigheidsinstellingen.

Zouden ze geweten hebben, dat ik veel succesvoller ben geweest dan zij, vroeg hij zich af. Voor zover ik ze ken, had het hen niets kunnen schelen.

Ik was nooit meer dan een bijproduct.

Ernst vertelde haar niets meer over hem en Louise. Hij beweerde telkens tijd nodig te hebben.

Haar geduld raakte op.

‘Je moet voor jezelf kiezen Ernst! Je eigen plek veroveren! Je leven op orde krijgen. Dan pas kun je keuzes maken!’

‘Dus je wilt me niet meer! Je wijst me af!’

Irma had haar handen naar zijn gezicht gebracht.

‘Dat heb ik niet zo bedoeld.’ Ze keek hem geconcentreerd aan, alsof ze naar leugens zocht.

Hij verdroeg het niet, bang als hij was dat zij zijn geheimen uit zijn ogen af zou lezen. Hij had zijn ogen gesloten en haar op haar mond willen zoenen

Zij had haar gelaat afgewend, zodat zijn lippen op haar wang terecht waren gekomen. Hij rook zijn eigen sigarettenadem.

Ernst zag, dat zij het horloge niet om had. Zonder een woord had hij haar woning verlaten, in grote haast, omdat hij haar de kans niet geven wilde hem eruit te gooien. Doodongelukkig was hij die avond haar woonwijk uitgelopen. Langs de kade slenterde hij naar de brug, stak over en zocht naar een café of nachtclub. Alles was gesloten. Hij keek uit naar een taxi, die hem verder het centrum in kon rijden. Er kwam slechts een tram langs. Geen dienst, las hij boven de voorruit.

Samen met benedenburen stapte hij de lift binnen. Zij groetten hem. Hij was zich van hun aanwezigheid nauwelijks bewust.

Louise was er niet. Hij kon zich niet herinneren wanneer zij terug zou komen. Vrijwel onmiddellijk vloog het alleen zijn hem aan. Hij knipte alle lampen aan die hij vinden kon: in de salon, slaapkamers, keuken, badkamer en op het terras.

In opkomende paniek liep hij het appartement in en uit, zich wanhopig afvragend waar hij naar toe kon. Er zou toch wel ergens iets de hele nacht open zijn? Wanhopig probeerde hij zich locaties te herinneren.

Hij speurde brug en kade af, op zoek naar haar auto.

Met intense opluchting hoorde hij uren later een sleutel in het slot van de voordeur omdraaien.

‘Waar zat jij nou?’

‘Heb ik je toch verteld, Ernst. Een feestje met Ilse. Had je het weer eens te kwaad?’

‘Welnee. Ik kom ook pas binnen.’

Glimlachend en hoofdschuddend schakelde zij op twee na alle lampen uit.

Ernst nam een douche, in de veronderstelling dat hij hierdoor Irma’s geuren kwijt zou raken.

‘Ach lieve Irma, geloof me nou toch, ik zweer je dat ik van Louise ga scheiden. Ik voel helemaal niets meer voor haar. Zij voelt helemaal niets meer voor mij. Ik heb alleen nog wat tijd nodig! Zoiets moet goed worden voorbereid. Mijn advocaat is er druk mee bezig. Het gaat om heel wat geld, de flat, waardepapieren...Ze zal overal de helft van willen. Zou ze in de flat willen blijven wonen? Daar wil ze niets over kwijt!’

Irma had de telefoonverbinding verbroken.

Ernst had zijn advocaat nog niet gebeld. Die was gespecialiseerd in handelsaansprakelijkheid en niet in echtscheiding.

Hij stak een sigaret tussen zijn lippen, gebruikte zijn aansteker en dacht: niets meer ben ik dan een laffe leugenaar.

Roken. Idiote gewoonte, door zenuwlijders zoals ik gebruikt, om zich een houding te geven. Tegenover mezelf in de duisternis, tegenover anderen overdag.

Zij had de besluiteloosheid in zijn woorden door horen klinken.

‘Je kletst, je doet helemaal niets! Je blijft bij haar en je wilt mij erbij als vriendin! Daar neem ik geen genoegen mee, Ernst! Ik ben je scharrel niet! En ook je maîtresse niet. Het is alles of niets!’

‘Niet boos worden. Geloof me alsjeblieft. Ik heb allang geen seks meer met haar.’

‘Het gaat niet alleen om seks, Ernst. Waarom begrijp je dat nou niet?’

Hij had zijn vriendin omhelsd en de moed opgebracht om haar langer dan hij tot dan toe gedurfd had, in de ogen te kijken. De ogen waar hij